

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.05052 Міжнародні економічні відносини

за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

на тему: **«ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ
ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕНЬ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ (НА ПРИКЛАДІ
ТОВ «МАРІН КОНТЕЙНЕР СЕРВІС ЛТД»)**»

Виконавець:

студент ФМЕ, гр. 43

Козлов Владислав Андрійович_____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри МЕН

Уханова Інна Олегівна_____

ОДЕСА – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Міжнародна торгівля на сьогоднішній день є одним з основних видів міжнародного співробітництва, розвитку якого зараз приділяється особлива увага. Морський транспорт значно сприяв розвитку міжнародної торгівлі, оскільки основний обсяг всіх міжнародних міжконтинентальних перевезень припадає саме на морські судна. Морський транспорт є потужним засобом реалізації зовнішньої торгівлі держави і міжнародних економічних зв'язків. Ця галузь здатна забезпечувати значні валютні надходження в бюджет і покращувати зовнішньоторговельний платіжний баланс країни. Позитивний досвід роботи морського флоту ряду зарубіжних країн щодо збільшення обсягів і розширення складу послуг на світових фрахтових ринках свідчить, що експорт послуг морського флоту забезпечує до 25% всіх валютних доходів морської держави.

Мета дослідження полягає в визначенні ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом ТОВ «МАРІН КОНТЕЙНЕР СЕРВІС ЛТД» та розробці пропозицій щодо її підвищення.

Завдання дослідження:

- Дослідити сутність та особливості міжнародних вантажоперевезень морським транспортом;
- Узагальнити чинники, що впливають на ефективність міжнародних вантажоперевезень морським транспортом;
- Узагальнити методи визначення показників ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом;
- Проаналізувати організаційно-економічну характеристику міжнародної діяльності «Marine Container Service LTD» на ринку міжнародних перевезень вантажів;
- Здійснити аналіз показників ефективності міжнародних вантажних перевезень морським транспортом Marine Container Service LTD;
- Визначити напрямки підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом Marine Container Service LTD.

Об'єктом дослідження міжнародні вантажоперевезення морським транспортом.

Предметом дослідження виступають теоретичні основи та організаційно-економічні рішення щодо підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом ТОВ «МАРІН КОНТЕЙНЕР СЕРВІС ЛТД».

Методи дослідження: кваліфікаційної роботи бакалавра. У кваліфікаційній роботі бакалавра використано наступні загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: метод узагальнення та синтезу, статистичного та економічного аналізу, SWOT-аналіз, горизонтальний і вертикальний аналіз звіту про фінансові результати.

Інформаційною основою дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра виступають закони та інші нормативно-правові документи, монографічна література, Інтернет-джерела, статистична інформація Державної служби статистики України та Міністерства економіки, офіційна звітність ТОВ «МАРІН КОНТЕЙНЕР СЕРВІС ЛТД».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (29 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 28 таблиць, 12 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю:

1. Козлов В.А. Підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал]. // В.А.Козлов/ Збірка студентської наукової конференції факультету міжнародної економіки ОНЕУ – Одеса - 2020. – С. 374-378.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретико-методичні засади дослідження ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом» розглядаються сутність та особливості міжнародних вантажоперевезень морським транспортом, досліджені чинники, що впливають на ефективність міжнародних вантажоперевезень морським транспортом, узагальнено чинники, що впливають на її формування, наведено основні методи визначення показників ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом.

У другому розділі «Аналіз ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом «Marine Container Service Ltd»» Проаналізовано ефективність міжнародних вантажоперевезень морським транспортом «Marine Container Service Ltd», узагальнено чинники, що впливають на організаційно-економічну характеристику міжнародної діяльності «Marine Container Service LTD» на ринку міжнародних перевезень вантажів, проаналізовано чинники, що впливають на ефективність міжнародної діяльності з перевезення вантажів Marine Container Service LTD.

У третьому розділі «Напрямки підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом Marine Container Service LTD» Запропоновано напрями підвищення енергоефективності магістральних контейнеровозів при міжнародних вантажоперевезеннях на Marine Container Service LTD, зокрема за рахунок організаційних заходів з урахуванням вимог smart-спеціалізації та удосконалення логістичної складової.

ВИСНОВКИ

Таким чином, після проведення дослідження теоретичних основ, стану та перспектив удосконалення міжнародної конкурентоспроможності регіону, можна зробити наступні висновки:

1. Дослідивши еволюційний розвиток теорій регіональної конкурентоспроможності, можна зробити висновок, що питання, які зіграли значну роль у формуванні теоретичних засад регіональної конкурентоспроможності, розглядалися в роботах представників наступних наукових шкіл і напрямків: теорії

промислових районів, італійської школи промислових округів, швейцарської школи територіальних виробничих систем, американської теорії промислових районів, школи кластерів і територіально-виробничих комплексів.

2. В результаті проведеного дослідження підходів до визначення поняття «міжнародна конкурентоспроможність регіону», під міжнародною конкурентоспроможністю регіону будемо розуміти здатність регіону домогтися успіху в конкурентній боротьбі за фактори виробництва як з регіонами цієї країни, так і з регіонами інших країн, шляхом ефективного використання наявного потенціалу з метою досягнення високого рівня життя населення.

3. На сучасному етапі розвитку світового господарства в якості головних факторів міжнародної конкурентоспроможності регіону пропонується виділяти наявність в регіоні інноваційної системи та кластерів, розвиненої інфраструктури та ефективно діючих інститутів, а також приплив в регіональну економіку вітчизняних та зарубіжних інвестицій і активну зовнішню торгівлю. Вибір даних факторів конкурентоспроможності регіону обґрунтований тим, що кожен з них сприяє кращому використанню ресурсів регіону і дозволяє перетворити потенційні можливості регіону в джерела конкурентних переваг.

4. Існують різні підходи до оцінки конкурентоспроможності регіону. Так, наприклад, В.Є. Костильова і Б.М. Грінчель пропонують методику оцінки конкурентоспроможності регіону, яка включає в себе два методи. Перший полягає в ранговому способі, інший спосіб оцінює конкурентоспроможність регіону за допомогою використання моделі вимірювання потенціалів (природного, ресурсного, фінансового та ін.). Калюжнова Н.Я. оцінює конкурентоспроможність території шляхом визначення індексу конкурентоспроможності. Метод, який запропонували Л.І. Ушвіцкая і В.Н. Парахіна, передбачає розрахунок інтегрального коефіцієнта конкурентоспроможності регіону по формулою середньої геометричної. В якості методу для визначення головних чинників впливу доцільно використовувати SWOT-аналіз. Ще один з графічних методів - Багатокутник конкурентоспроможності.

5. Розташування Одеського регіону є одним із визначальних чинників міжнародної конкурентоспроможності. Регіон має суттєві транспортні переваги завдяки виходу до морів та суднохідних річок, має спільний кордон з Європейським Союзом, володіє суттєвими рекреаційними ресурсами та досить потужним промисловим потенціалом. Саме це є підставою для формування міжнародної конкурентоспроможності регіону та її головними складовими.

6. На основі SWOT-аналізу визначено такі сильні й слабкі чинники (сторони) та можливі зовнішні впливи (можливості та загрози) на подальший соціальний та економічний розвиток Одеської області, а також її конкурентоспроможність. Серед ключових чинників міжнародної конкурентоспроможності Одеського регіону слід назвати наявний потенціал промисловості, АПК, транспортного, туристичного комплексу, розгалуженість транспортної системи та розташування на перехресті МТК; вигідне географічне розташування. Основними слабкими сторонами слід назвати незадовільну структуру прямих іноземних інвестицій; незадовільний стан автодоріг, а також невідповідність показників транзитних перевезень міжнародним вимогам щодо швидкості; високу ступінь зношеності основних фондів; незначну кількість

інноваційно-активних підприємств; недостатній рівень заробітної плати по окремих галузях та підприємствах.

7. При оцінці міжнародної конкурентоспроможності регіонів України дослідники відзначають, що у 2016 р. Одеський регіон зайняв 3-є місце за показником загального індексу глобальної конкурентоспроможності у загальноукраїнському рейтингу. Проведено оцінку конкурентоспроможності Одеського регіону як приморського регіону країни за рахунок порівняння конкурентоспроможності портів Чорноморського регіону. За результатами обрано 10 показників, які допомагають оцінити рівень розвитку порту. Результати показують велику різницю між портами Чорного моря, з портів у цьому районі найбільш конкурентоспроможним визначено румунський порт Констанца. Що стосується портів Одеського регіону, то порт Одеса має оцінку вище показників Трабзону (Туреччина), Поті та Батумі (Грузія), однак нижче не лише показників лідерів, але й показників Варни та Бургасу (Болгарія).

8. Пропонується узагальнити основні рішення, які можуть бути включені в регіональну стратегію розвитку. Вона являє собою довгостроковий план регіонального розвитку, в якому визначено цілі, завдання та напрямки соціально-економічного розвитку. Останні зміни в законодавстві країни визначають, що у стратегічному плануванні має бути застосована smart-спеціалізація. Сукупність пріоритетів та завдань доцільно визначати за такими напрямками, як: макроекономічна, фінансова, виробнича, соціальна, енергетична, зовнішньоекономічна, продовольча, інвестиційно-інноваційна, демографічна, екологічна складова.

9. Було запропоновано стратегічне бачення підвищення міжнародної конкурентоспроможності Одеського регіону в довгостроковій перспективі в розрізі 6 напрямків конкуренції: ринки, інститути, людський капітал, інновації та інформація, простір і реальний капітал, інвестиції і фінансовий капітал.

10. На сьогодні науковці та практики сходяться у думці, що одним із найбільш ефективних механізмів підвищення регіональної конкурентоспроможності є створення кластерних структур. Можна запропонувати створення морського мультимодального кластеру на базі трьох основних портів: ДП «МТП «Чорноморськ», ДП «Одеський МТП», ДП «МТП «Южний». Запропоновані заходи було оцінено застосуванням інструментів економіко-математичного моделювання. Результати демонструють, що за умови впровадження запропонованих заходів усі розглянуті показники демонструють тренд до зростання з надійністю 97% ($R^2=0.97$). Морський мультимодальний кластер Одеського регіону, який буде засновано на співпраці між бізнесом, освітою, наукою та місцевою владою, сприятиме підвищенню його міжнародної конкурентоспроможності.

АНОТАЦІЯ

Козлов Владислав Андрійович, «Підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом (на прикладі ТОВ «МАРІН КОНТЕЙНЕР СЕРВІС ЛТД)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.05052 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка», - Одеський національний економічний університет – Одеса, 2020 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є міжнародні вантажоперевезення морським транспортом

У роботі розглядаються теоретико-методичні засади дослідження ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом, сутність та особливості міжнародних вантажоперевезень морським транспортом, узагальнення чинників, що впливають на ефективність міжнародних вантажоперевезень морським транспортом, методи визначення показників ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом.

Проаналізовано складові ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом «Marine Container Service LTD», організаційно-економічну характеристику міжнародної діяльності «Marine Container Service LTD» на ринку міжнародних перевезень вантажів, показники ефективності міжнародних вантажних перевезень морським транспортом Marine Container Service LTD та зроблен аналіз чинників, що впливають на ефективність міжнародної діяльності тз перевезення вантажів Marine Container Service LTD.

Запропоновано напрямки підвищення ефективності міжнародних вантажоперевезень морським транспортом Marine Container Service LTD та підвищення енергоефективності магістральних контейнеровозів при міжнародних вантажоперевезеннях на Marine Container Service LTD.

Ключові слова: ефективність міжнародних вантажоперевезень, морський транспорт, ринок міжнародних перевезень, чинники міжнародної конкурентоспроможності, транспортно-логістичний кластер.

ANNOTATION

Kozlov Vladislav Andreevich, "Improving the efficiency of international freight transport by sea (for example, LLC" MARIN CONTAINER SERVICE LTD)".

Qualifying work for a bachelor's degree in specialty 6.05052 "International Economic Relations" in the educational program "International Economics" - Odessa National University of Economics - Odessa, 2020.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is international freight transport by sea.

The paper considers theoretical and methodological principles of research of efficiency of international cargo transportation by sea, essence and features of international cargo transportation by sea, generalization of the factors influencing efficiency of international cargo transportation by sea, methods of definition of indicators of efficiency of international cargo transportation by sea.

The components of the efficiency of international maritime transport "Marine Container Service LTD", organizational and economic characteristics of the international activities of "Marine Container Service LTD" in the market of international freight, indicators of efficiency of international freight transport by sea Marine Container Service LTD and analyzed the factors on the efficiency of the international activity of the Marine Container Service LTD.

The directions of increase of efficiency of international cargo transportation by sea Marine Container Service LTD and increase of energy efficiency of the main container ships at the international cargo transportation on Marine Container Service LTD are offered.

Keywords: efficiency of international cargo transportation, sea transport, international transportation market, factors of international competitiveness, transport and logistics cluster.